

קובץ

האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת כי תבוא תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:03	19:18	* 18:29	י-ם
20:00	19:16	18:26	ת"א
20:02	19:17	18:28	חיפה
20:02	19:17	18:28	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:09

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת כי תבוא תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

1 ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ

פניני אור החיים הקדוש:

4 האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב

פרשה למעשה:

7 "אני לדודי ודודי לי"

7 תן לו משלו שאתה ושלך שלו

8 כולם יראו בסוף את ישועת ה'

11 עשה לך רב והסתלק מן הספק

12 תורת ארץ ישראל

14 להם הקב"ה לא נתן, ולך כן!

16 טיסה מספר 001 - על כנפי נשרים לבית המקדש

18 להלך אחר מידותיו של הקב"ה

20 כי אמרתי עולם חסד יבנה

22 נצור לשונך מרע

23 חינוך על טהרת הקודש

ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ

מוסיף האר"י ז"ל ואומר, כי אין להסיח הדעת מהתפילין, "רק בהיותך עסוק בדברי תורה ובי"ח ברכות דעמידה", שאז מותר לו להסיח דעתו מהתפילין שעליו ולהרהר בתורה ובתפילה. ומוסיף: "אך אם תפריש מעט מחשבתך מדברי תורה, צריך לחשוב בתפילין תיכף, ויזהר בזה".

אדם העוסק בתורה בעודו מעוטר בתפילין, רשאי להסיח דעתו

מהתפילין ולהוגיע את מוחו בעומק הסוגיה. כל תכלית המצוה היא שמוחו של האדם יהיה שקוע בתורה ובעבודת ה'. על כן, כשהוגה בתורה בעודו עטור בתפילין, אין זה נקרא הסח הדעת. אך ברגע שהאדם מסיח

וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיהָ וְיִרְאוּ מִמֶּנָּה. (דברים כה, י).

בעת שהאדם מעוטר בתפילין, אסור לו להסיח דעתו מהן, כי "שְׁמִיָּה דְמַרְדָּךְ עָלֶיהָ" - שמו של

האלוקים טבוע בהן, וכך נכתב בשולחן ערוך של האר"י ז"ל (הלכות תפילין סימן ט): "כבר ידעת כי אין להסיח דעתו מן התפילין אפילו באמצע תפילה".

מאידך גיסא, בהקדמה לספר "עץ חיים" לאר"י ז"ל

נכתב בשם האר"י ז"ל: "צריך שיהיה עוסק בתורה מעוטף בטלית ותפילין".

אם כן, כיצד רשאי האדם לעסוק בתורה מעוטר בתפילין, הרי באותה שעה שהוא הוגה בתורה הוא מסיח דעתו מן התפילין?

"הקב"ה בתפילין

שלו בחר להשתבח

בשבתם של ישראל,

בני אהוביני"

תפילין מראשו של יהודי על הארץ, צריך להרימן ולנשקן, יש אף הנוהגים להתענות יום אחד, ואם קשה לאדם לצום יכול להמיר את הצום בצדקה. אך מה קורה כשנופלות ה'תפילין' של הקב"ה - כשקרנם של ישראל יורדת, והם נתונים למשסה בידי האומות? מי ירים את קרנם, מי ירומם אותם משפלותם? - רק הקב"ה, בעל התפילין."

הוא המשיך ואמר: "ריבוננו של עולם, בניך אהוביך מושפלים עד עפר. אנא, הרם את התפילין שלך, הרם קרן ישראל עמוך."

כשהתפילין מצויות בידי בורא עולם, איש לא יוכל לגעת בהן לרעה, כאשר הקב"ה ירים את קרן ישראל - אין מי שיוכל להרע לנו.

אך בעוונותינו עם ישראל מושפל

דעתו מהלימוד, תיכף ומיד יחזור להרהר בתפילין שעליו ולא יסיח דעתו מהן.

בגמרא (ברכות ו ע"א) מובא, ששאל רב נחמן בר יצחק את רב חיא בר אבין: התפילין של בורא עולם - מה כתוב בהן? אמר לו: כתוב בהן הפסוק: "ומי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצוֹ". הקב"ה בתפילין שלו בחר להשתבח בשבחם של ישראל, בניו אהוביו.

פעם ראה רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל אדם שנפלו לו התפילין מראשו. מיהר להרים אותן ונישק אותן מתוך צער על הביזיון שנגרם להן. נשא את עיניו למרום ואמר:

"הגמרא אומרת שהקב"ה מניח תפילין, וכתוב בהם "ומי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצוֹ" והנה, כשנופלות

על כן לאחר התפילה, לפני שחולץ את התפילין ילמד כמה משניות, כמה הלכות.

צריך שאדם יעסוק בפרד"ס - פשט, רמז, דרש וסוד. לכן סידרו רבותינו את "חוק לישראל", שהכל כלול בו - מקרא, נביאים, כתובים, משנה, גמרא, זוהר הקדוש, הלכה ומוסר.

מִרְנָן רַבְנֵי עֻבְדֵי יוֹסֵף זַצ"ל הִיא אֹמֵר שְׁבִן יִשִּׁיבָה הַלּוֹמֵד גִּמְרָא - זֶה ה' חֹק לְיִשְׂרָאֵל הַטּוֹב בְּיוֹתֵר. 'תְּלֻמוֹד בְּבִלְי' - לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ כֵּךְ? אֹמֶרֶת הַגְּמְרָא (סְנֵהֲדִין כַּד ע"א), מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּלוּל בְּמִקְרָא, בְּלוּל בְּמִשְׁנָה, בְּלוּל בְּתַלְמוּד. יֵשׁ בּוֹ מִקְרָא, מִשְׁנָה, אַגְדָּה, וְאַף יֵשׁ בּוֹ "סוּד ה' לִירְאִיו".

אכן, אומרת הגמרא (קידושין ל ע"א): "לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש

עד עפר. שמעתי בשם הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל שאמר כי הסיבה לשפלותם של ישראל היא בגלל שקרון התורה מושפלת. התורה הקדושה של הקב"ה תובעת את עלבונה, והתוצאה - עם ישראל סובל מן האומות.

ומהי התקנה? עלינו להרים את קרן התורה, להרבות תורה בישראל, בכמות ובאיכות. התורה מגנא ומצלא (סוטה כא ע"א), התורה היא החומה של עם ישראל. אם החומה סדוקה, היא אינה יכולה להגן עלינו כראוי. אך אם נחזק ונבצר אותה - היא תגן עלינו מכל צרינו הקמים עלינו.

אומר ה"שבט מוסר": לא יסיר האדם את התפילין מעליו בלי שעסק בתורה.

פתיחת ההיכל

של תפילת הפרנסה בראש השנה ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בשיבת אור החיים * סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמוות לברכה 02-500455 לתרומות:

וברייתא דרבי ישמעאל. מוסיף רבנו תם, שאלו שאינם נוהגים כן סומכים על לימוד הגמרא - שבלול בה הכל. אם מכל סיבה שהיא אין אדם יכול לומר הכל, יאמר מה שיאמר, אפילו פסוק אחד, אך יאמרנו בכוונה וביישוב הדעת.

במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד" - יחלק את יומו ויעסוק במקרא, במשנה, בתלמוד. ואומרים שם התוספות: "על כן תיקן בסדר רב עמרם גאון כמו שאנו נוהגים בכל יום קודם פסוקי דזמרה לומר מקרא ומשנה וגמרא" - שתיקנו לומר פסוקי קורבן התמיד ומשנת איזהו מקומן

פניני אור החיים הקדוש

האדם יראה לעיניי זה' יראה ללב

האמרת היום בכניסתך לארץ להיות לך לאלהים על דרך אומרו (תהלים י"ז) מלפניך משפטי יצא ולא יבא משפטינו לפני שר ושופט".

מפרש ה"אור החיים" הקדוש: כל הארצות נמסרו בידי שרי מעלה, כל שר בשמים ממונה על אחת הארצות. לא כן ארץ ישראל, היא אינה מסורה

את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים (דברים כו, יז).

כותב ה"אור החיים" הקדוש:

"את ה' האמרת היום להיות וגו'. עוד ידעה על דרך אומרים ז"ל (זוהר ח"א ק"ח:): ששאר הארצות נמסרו ביד שרי מעלה מה שאין כן ארץ ישראל אין עליה שופט מבלעדי ה', והוא אומרו את ה'

וידוע את מחשבותיו ואת כוונותיו של האדם - "הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיו וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב" (שמואל א טו, ז). לפיכך, כאשר הקב"ה דן את האדם הוא מתייחס לא רק לעצם המעשה, אלא לוקה בחשבון את מחשבותיו, את כוונותיו ואת הצער והחרטה שממלאים את ליבו.

מוסיף ה"אור החיים" לבאר את הכתוב: "אֵת ה' הָאֲמַרְתָּ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים" - 'אלקים' זו מידת הדין. גם כאשר יביא ה' במשפט את בני האדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, אף על פי כן האדם יאמיר את ה' ויברך על הרעה מעין הטובה, בידעו שהדין דין אמת לאמתו.

כאשר שופט בשר ודם דן את האדם, הוא מטיל עליו את העונש הראוי לו. אף אם יש לעונש השלכות גם

בידי מלאכים, אלא היא ביד השי"ת אשר משגיח עליה בהשגחה פרטית, וכמו שאומרת התורה (שם יא, יב): "אֲרֹץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֶתָּה תִּמְדִּי עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בַּה מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה".

זהו שאמר הכתוב: "אֵת ה' הָאֲמַרְתָּ הַיּוֹם" - בכניסתך לארץ ישראל, "לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים" - שהוא ורק הוא מושל עלינו ושופט אותנו.

על כך אנו מבקשים (תהלים יו, ב): "מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵי יִצְאָ", ולא יבוא משפטנו לפני שר ושופט, ומדוע? - כי "עֵינֶיךָ תִּתְחַזְּנָה מֵיִשְׂרָאֵל" (שם).

כל שופט דן את האדם לפי עצם המעשה, שהרי אינו יודע את מסתרי ליבו ונפשו של האדם, ואינו יכול לבחון את כוונותיו ומחשבותיו. לא כן הקב"ה, אשר הוא בוחן כליות ולב

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

של השופט. לא כן הקב"ה, שדינו דין אמת ואינו מצער שום אדם בסיבתו של אחר, אם הצער הזה אינו מגיע לו. שופט בשר ודם אינו יודע עתידות. כשהוא גוזר דינו של אדם למיתה, הרי במעשהו הוא מונע את כל הנשמות שהיו עתידות לבוא לעולם מאותו אדם, מזרעו ומזרע זרעו. לא כן בורא עולם, קורא הדורות מראש, הוא יודע מי עתיד לצאת מאותו אדם, ואם עתידה לצאת נשמה מיוחדת, הוא מטה כלפיו חסד ומונע את מיתתו. על כן אנו מבקשים: "מִלְפָּנֶיךָ מְשַׁפְּטֵי יֵצֵא", שדיננו יהיה מסור ביד הקב"ה ולא בידי שופט בשר ודם.

על סביבתו של האדם אשר עלולים לסבול מעונשו - אין זה מעניינו של השופט. לא כן הקב"ה, אשר הוא "אֵל אַמוּנָה וְאֵין עֹל" (דברים לב, ד). כאשר הוא מעניש את החוטא - העונש בא עליו בצורה מדוקדקת, שלא יענשו אחרים בסיבתו.

אם מגיע לאדם דין מיתה, שופט בשר ודם יוציאהו למיתה. אך הלא כאשר ימות האדם בחטאו, יסבלו מכך אשתו וילדיו, יגרם להם צער, ואף יתכן שכעת יסבלו חרפת רעב, כי עד היום עול הפרנסה היה מוטל עליו. הצער הזה לא מגיע להם, שהרי אם אדם חטא - משפחתו מה חטאה? אך כל השיקולים הללו אינם מעניינו

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

”אני לדודי ודודי לי”

הוא: כמה היה איכפת לך ממני, האם הצטערת על חורבן בית המקדש, האם כאבת את צער השכינה הנאנקת בגלות.

זהו שרמוז בפרשה: ”וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ” - כשכל אחד יושב תחת גפנו ותאנתו, אל תשכח את ”וְהָיָה” - הוי”ה ברוך הוא, שעדיין שכינה בגלות, ללא בית.

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ (דברים כו, א).

מִרְן הַחִיד”א זצ”ל כותב, שבימים אלו של חודש אלול, העיקר הוא להשתתף בצער השכינה - ”אני לדודי ודודי לי”. זה מה שאומרים בסליחות: ”עֲשֵׂה לְמַעַן שׁוֹמְמוֹת הַיְכָלְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן חֲרָבוֹ בֵּיתְךָ”.

הדבר הראשון שהקב”ה בודק בדין

תן לו משלו שאתה ושלך שלו

שלכם מלבד הביכורים, התרומות והמעשרות!

ניתן לדמות את הדבר לאדם שאומרים לו: ”למה אתה לא זורע בקרקע?” והוא משיב: ”משום שהקרקע אינה שלי!” אומרים לו: ”תזרע ונראה מה יהיה!” והוא נשמע לעצה, מעבד את הקרקע וזורע בה. כעת הוא בעצם ארים שאמור לקבל רק שלישי או רבע מהיבול. לבסוף אומר לו בעל הבית: ”תביא לי רק עשרה אחוז כדי שתדע

וְלִקְחָתָּ מִרְאשֵׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְיֵא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ (דברים כו, ב).

אנו נמצאים בעולם הזה. עלינו ליצור ממנו את הסחורה המיועדת לעולם הבא, דהיינו המצוות והמעשים הטובים. אבל גם העולם הזה הוא של הקב”ה, כפי שנאמר: ”לָהּ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהָ” (תהלים כד, א). לכן אומר לנו ה' יתברך: אני אתן לכם את הארץ במתנה, ומה שתוציאו ממנה יהיה

הוציא הילד עז הפנים קובייה אחת קטנה ואמר: "הנה אבא, קח לך!".

אבא נותן לך עשר חפיסות שוקולד, וזה מה שאתה מחזיר לו? תן לו חפיסה אחת או שתיים, איך אתה לא מתבייש להיות כזה כפוי טובה?

הקב"ה נתן לנו הכל, ומה אנחנו נותנים לו בתמורה? מתחילים לקמוץ בצדקה!

עלינו לדעת שכאשר אדם נותן צדקה, הוא נותן כביכול לקב"ה, אבי יתומים ודיין אלמנות. העניים הם קרוביו של הקב"ה, וכשנותנים להם - נותנים לקב"ה בכבודו ובעצמו.

שבעצם הקרקע שייכת לי, ואת היתר תיקח לעצמך!".

כך נוהג איתנו בורא העולם ואומר לנו: "קחו את כל היבול לעצמכם, ותביאו לי רק תרומות ומעשרות, כדי שתזכרו כי הארץ ומלואה שייכת לי".

קיבלת מה' יתברך מיליון, מדוע לא תביא מאה אלף?

ניתן להמשיל את הדבר לאב שנתן לבנו עשר חפיסות שוקולד שלמות, ולאחר מכן ביקש ממנו: "בני, תן לי בבקשה שוקולד, שיהיה גם לי משהו".

כולם יראו בסוף את ישועת ה'

שהם ו' שנים, אבל שנת השמיטה אין בה הבאת ביכורים, לפי שאינם שלו אלא מופקרת לכל".

הקב"ה נותן לאדם הכל, אבל חלק אחד הוא משאיר אצלו - את שנות השמיטה והיובל. שנים אלו שייכות

וְלַקְהָתָּה מִרְאשֵׁית פֶּלַח פְּרֵי הָאֲדָמָה...
אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ (דברים כו, ב).

כתב ה"אור החיים" הקדוש: "פירוש: לפי ששייר ה' לו חלק בארץ, והוא שנת השמיטה, לזה בא דברו הטוב, שאינו מצוה אלא על זמן הנתנה לך,

הם הקימו מפעל ענק של תבלינים, ששמו וריחו יצא למרחוק. מכל הארץ באו לקנות את התוצרת המשובחת שלהם, והרווחים היו יפים.

כבר בתחילת דרכם המשותפת סיכמו שניהם כי בשנת השמיטה לא יפעילו את שדותיהם, אולם הניסיון לא אחר להגיע.

באחת השנים הסמוכות לשמיטה היבול לא עלה יפה. שני החקלאים נכנסו לחובות אדירים כדי להמשיך את קיומו של המפעל, ובדיוק אז הגיעה שנת השמיטה. אי אפשר לזרוע ולטפל בשדה, וכל התוכניות יורדות לטמיון. מה יהיה? איך יתקיימו?

חקלאי אחד היה איתן בדעתו שלא להתפשר. ברור היה לו שהוא ישמור את השמיטה כדת וכדין. השני הסתפק. יש התרים, ואפשר אולי למכור לגוי. הרי אם לא יעבדו השנה יפשטו את הרגל!

כששמע הראשון את דבריו - הודיע לו שאם הוא מחליט לחפש התרים שאינם מקובלים עליו כדי להמשיך לעבוד, הרי דרכיהם נפרדות. ייקח

לבורא עולם, ואסור לאדם לקחת לעצמו את הפירות שמוציאה האדמה בשנים אלו. אדם צריך לזכור שהקב"ה שנותן לו את האדמה, נתן לו אותה רק לשש שנים!

זו הסיבה לכך שאין מביאים ביכורים בשנת השמיטה. היבול שמוציא השדה אינו שייך לאדם. הוא מקבל מן ההפקר, כמו כולם, ולכן אין לו את הזכות להביא מפירות השדה לה'.

אדם שזוכר את העובדה הזו, אינו מתבלבל ואינו מתפתה לעבוד את שדותיו בשמיטה. הוא יודע באפן ברור ומוחלט, שהשדה פשוט אינו שלו בשנה הזו.

באזור הנגב ישנם חקלאים רבים שמתפרנסים משיווק תוצרת השדות שלהם.

שני ידידים, שגרו כל אחד במושב אחר, החליטו על הקמת עסק משותף של תבלינים. שניהם היו יראי שמים, קובעים עיתים לתורה ונאמנים מאוד איש לרעהו. במהלך השנים, בעקבות התוצרת המשובחת של השדה,

פשט את הרגל, ואינו יודע כיצד להמשיך.

ישנה הבטחה מיוחדת של בורא העולם לאלו שעושים את רצונו והולכים בדרכו! על האדם להטות את לאותה הבטחה, ולא לפחד לעשות את רצון ה' יתברך!

אברכים רבים שקועים בתחילת דרכם בחובות. אין להם פרנסה, ואין שום דבר שאפשר להישען עליו, אבל תוך כמה שנים מתהפך הגלגל, והכל מסתדר. בשנים הראשונות אין להם כסף אפילו לקניית חלות שבת, אבל אחר כך הם בעצמם מפרנסים ומחלקים לאחרים.

זה כוח האמונה של בני תורה, שמשליכים את יהבם על ה' וזוכים לראות עין בעין את השגחתו יתברך! הקב"ה מבטיח, שמי שיחסה בצילו, יהיה לו הכל! לא כולם רואים זאת באותו שלב. יש כאלו שכבר אחרי שנתיים רואים את ישועת ה', אחרי אחרי חמש שנים, ויש כאלו שצריכים להמתין עשר שנים, אבל כולם יראו בסופו של דבר את ישועת ה'!

הוא את חלקו, והשני ייקח את שלו. "עד כדי כך?" - תמה החבר.

"כן" - השיב לו - "השותפות בינינו תוכל להמשיך אך ורק באופן הזה". עשה החבר את חשבונותיו הגשמיים, והגם שהיה שומר תורה ומצוות, לא יכול היה לעמוד במבחן. בסופו של דבר נפרדו דרכיהם. כל אחד קיבל את שטחו ופנה לדרכו.

ירא השמים לקח את המפעל הכושל ולווה הלוואת ענק כדי להעמידו. במקביל, הפסיק את עבודתו בשדה, והלך ללמוד תורה בבית מדרש מיוחד לחקלאים שאינם עובדים בשדותיהם בשנת השמיטה.

בשנה השמינית זרע כרגיל את שדותיו, והנה הפלא ופלא - התוצרת הכפילה את עצמה פי כמה וכמה. המפעל שהופעל מחדש החל לשגשג באופן מיוחד. כל המשווקים שהקפידו על הכשר מהודר קנו רק ממנו. מפעלים נוספים חיפשו דווקא את הסחורה הזו.

בסופה של השנה השמינית הגיע אליו חברו בוכה. הוא שעבד בשמיטה,

עשה לך רב והסתלק מן הספק

לו החוזה מלובלין שילך לעיירה מסוימת ויקים שם את התורה. הוא ברכו שיהא ה' עמו.

נסע רבי מאיר לאותה עיירה. במהרה יצא שמעו למרחוק, ונהרו אליו חסידים רבים. אחד מהחסידים שהצטרפו אל רבי מאיר היה נוהג לבוא אליו לקראת החגים, וגם היה מגיע להתברך לקראת השנה החדשה. מאז שהחל אותו חסיד להגיע אל רבי מאיר, שרתה ברכה גדולה בכל עניינו. הוא תלה את הברכה בברכת הרבי.

פעם אחת הגיע החסיד לביתו של רבי מאיר מפרמישלאן, אבל הרבי לא היה בביתו. בני הבית אמרו, שהרבי נסע לרבי שלו, החוזה מלובלין.

אמר החסיד בליבו: למה לי ללכת אל התלמיד, אם יכול אני ללכת אל הרב? אם נחלתי הצלחה מרובה בזכות ברכת התלמיד, מן הסתם אזכה להצלחה כפולה ומכופלת בזכות ברכת הרב.

נסע החסיד אל החוזה מלובלין. הרבי ברכו, אבל באותה שנה לא זכה

ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם (דברים כו, ג).

מדוע מדגישה התורה שילך האדם אל הכהן "אשר יהיה בימים ההם", וכי יכול אדם ללכת אל כהן שאינו בימיו - שחי מאתיים שנה לפניו, או יחיה מאה שנים לאחר מותו?

פירש רש"י: "אשר יהיה בימים ההם - אין לך אלא כהן שבימך, כמו שהוא".

עלול היה אדם לבוא ולומר - הכהן הזה אינו כמו הכהנים בדור הקודם... אין לו רוח הקודש, אין לו דבקות אלוקית אמיתית. לא אלך אליו!

באה התורה ואומרת: "אין לך אלא כהן שבימך", כפי שמובא בגמרא (סנהדרין לח ע"ב): "דור דור ודורשיו דור דור וחכמו".

רבי יעקב יצחק הורוביץ זצ"ל, המכונה "החוזה מלובלין", היה תלמיד חכם ואיש אלוקים קדוש, והיה לו תלמיד בשם רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל, שהיה אף הוא תלמיד חכם עצום. לאחר שנשא רבי מאיר אישה, הורה

הברכה מלבוא.

אמר לו רבי מאיר: "כל זמן שלא התחלת לחשבן מי מהרבנים גדול יותר, גם בשמים לא התחשבנו איתך, האם מגיע לך הכסף או שיש אדם ראוי יותר. ברגע שהתחלת לחשב חישובים, מי רב גדול מספיק ומי אינו גדול, נהגו עמך מן השמים במידה כנגד מידה, וערכו את חשבון מעשיך האם ראוי לך לקבל את הכסף או לו".

אל יעשה אדם חשבונות, אלא יקיים "עֲשֵׂה לָךְ רֵב וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק" (אבות א, טז). ויתקיים בו "הוֹלֵךְ בְּתֵם יִלְךְ בְּטַח" (משלי י, ט).

החסיד להצלחה בענייניו, ולא שרתה ברכה במעשי ידיו.

בשנה שלאחר מכן שוב נסע אל החוזה מלובלין, אך גם שנה זו לא הייתה ברוכה עבורו, ומצבו הלך והדרדר מיום ליום.

אמר החסיד בליבו: כנראה, אין הרבי הזה גדול כל כך. מוטב לי לחזור אל רבי מאיר מפרמישלאן.

חזר החסיד אל רבי מאיר, ושאלו הרבי היכן היה בשנתיים האחרונות.

סיפר לו החסיד, שחשב ללכת אל הרב הגדול יותר, אך דווקא אז בוששה

תורת ארץ ישראל

שבאמצעותה ישיגו קיום התורה ומצוות ומעשים טובים".

בפרשת בראשית (ב, יב) נאמר: "וְזָהָב הָאָרֶץ הָיָא טוֹב, שֵׁם הַבְּדִלָּח וְאָבֶן הַשֹּׁהַם". דרשו חז"ל במדרש (בראשית רבה טז, ד): "וְזָהָב הָאָרֶץ הָיָא טוֹב"

וּבָאתָ אֶל הַכְּהֵן... וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לָהּ אֶלְקִיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁפַּע ה' לְאַבְתְּיָנוּ לְתֵת לָנוּ (דברים כו, ג).

פירש ה"אור החיים" הקדוש: "בָּאתִי אֶל הָאָרֶץ - היא ארץ ישראל,

בשנת תרצ"ג עלו הנאצים הארורים לשלטון בגרמניה, ועננים שחורים כיסו את שמי אירופה. הצורך הנאצי הלהיב את ההמונים בנאומי הסתה כנגד היהודים. הוא הכריז בפומבי על מטרתו להכחיד את עם ישראל, "אָמְרוּ לָכֵן וְנִכְחָדֵם מְגוּי וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד" (תהלים פג, ה). זמן קצר לאחר שעלו לשלטון, חוקקו הנאצים את החוק שמחייב לאיש את כל המשרות הציבוריות בגרמנים 'טהורים'. היהודים לא ידעו מה ילד יום.

היה זה חודשים ספורים לפני הסתלקותו של ה"חפץ החיים" זצ"ל. אחד מראשי הישיבה בראדן בא אל ה"חפץ חיים" ושאל אותו בדאגה: "מה יהיה?"

השיב החפץ חיים: "לא יעלה בידם! מעולם לא הצליחו שונאי ישראל

מלמד שאין תורה כתורת ארץ ישראל, ולא חוכמה כחוכמת ארץ ישראל.

התורה אינה תלויה במקום ובזמן, אולם יש מקום מיוחד שבו התורה מרוממת יותר - בארץ ישראל. "אורא דארץ ישראל מחכים" (בבא בתרא קנח ע"ב). גדולה מעלתם של תורת ארץ ישראל ושל חכמי ארץ ישראל.

לפני כמה דורות עולם הישיבות פרח בחוץ לארץ. בליטא, בפולין וברוסיה שגשגו הישיבות הקדושות, בראשן עמדו גדולי ראשי הישיבות המפורסמים, עד שעלה הכורת על עולם הישיבות במלחמת העולם השנייה. אלפי רבנים ואדמו"רים, ראשי ישיבות ותלמידיהם עלו על המוקד, והישיבות נחרבו עד היסוד.

נכחדו, כל ישיבותיה היו למאכלת אש. ומי שזכה להימלט לארץ ישראל - ניצל.

אחרי המלחמה עלו שרידי החרב לארץ ישראל והתיישבו בה. אודים מוצלים מאש, שבורים ורצועים, לאחר שאיבדו הורים, ילדים, אחים ואחיות. בארץ ישראל הם קמו והתנערו מעפר, הקימו בתים נאמנים בישראל. והיכן יחנכו את הילדים? עולם התורה קם לתחייה בארץ ישראל. במסירות נפש הוקמו מוסדות תורה וחינוך, ישיבות וכוללי אברכים. קול התורה בוקע ועולה מבתי מדרשותיה של ארץ ישראל. תורת ארץ ישראל עולה כפורחת

לכלות ולמגר את כל עמנו בכל ארצות פזורינו. הן כתוב במפורש (בראשית לב, ט): 'אם יבוא עֲשׂוֹ אֶל הַמִּצְנָה הָאֶחָת וְהִפְהוּ וְהָיָה הַמִּצְנָה הַנִּשְׁאָר לְפִלִיטָה'."

הבין השואל כי הסכנה קרובה, והוסיף לשאול לתומו: "אם חס ושלום יעלה בידי הצורר להשמיד את יהדות אירופה, רוב מנין ובנין של עם ישראל, היכן המחנה אשר ישאר לפליטה?"

ענהו ה"חפץ חיים": "על כך התנבא הנביא (עובדיה א, יז): 'וְבָהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קִדְשׁ'. אנו מובטחים שארץ ישראל תהיה לפליטה, לא תעבור בה החרב, ויושביה ניצלו."

כך היה. קהילות ישראל באירופה

להם הקב"ה לא נתן, ולך כן!

ביאר ה"אור החיים" הקדוש: "ואפשר שהוא עני, כאדם פחות שקיבל טובה גדולה ממלך, שמעני עצמו לפניו בלב נשבר, כמו כן הוא יכניע עצמו לפני

וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ (דברים כו, ה).

המילה "וְעִנִּיתָ" טעונה ביאור, שכן די היה לומר "ואמרת".

ה”.

חמישים. להפתעתו, אמר לו העשיר: “מצאת חן בעיניי”, ורושם לו המחאה על סך מיליון שקלים. באיזו צורה מתייחס העני אליו? הרי כל כולו נמס בפניו! כולו מתמלא בהכרת הטוב כלפי מיטיבו הנפלא! כך בדיוק צריכה להיות הרגשתו של מביא הביכורים! כולו הודאה, והכרת הטוב, לקב”ה שהיטיב עמו, ולא כוחו ועוצם ידו עשו לו את החייל הגדול הזה.

כשאדם מביא את פירות הביכורים אל לו להרגיש רגשות גאווה, כאדם עשיר, בעל כרמים גדולים, אלא עליו לעשות את עצמו - לפני הקב”ה - כאדם עני, העומד בפתח בלב נשבר, ומקבל מתנה גדולה מהמלך.

עליו להתבונן: הרי ישנם אנשים פיקחים ממך, כשרוניים ממך, יודעים לחשב מהלכים קדימה ולראות את הנולד, ואף על פי כן אתה עשיר יותר מהם! למה? התשובה: להם הקב”ה לא נתן, ולך כן! תבוא, אם כן, בהכנעה, ותאמר: “תודה רבה! אדוני המלך”.

נתאר לעצמנו עני מרוד שבא לעשיר לבקש נדבה. הוא צפה שהעשיר יתן לו עשרה שקלים, או במקרה הטוב

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה מדהימה: אלפי טילים נורו לעברנו על ידי צוררינו. לצערנו הרב היו אבדות יקרות. יחד עם זאת, אי אפשר שלא להכיר בניסים המופלאים שהקב”ה - בטובו הגדול - גמל עימנו. כמות כה גדולה של מטחי טילים היתה יכולה

פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה בראש השנה ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמוות לברכה

02-5000455

לתרומות:

תתן לנו - מה טוב, ואם לא - גם כן נסתדר איכשהו...! חלילה וחס. ההרגשה צריכה להיות: 'אם תתן לנו - מה טוב, ואם לאו - אין לנו חיים!' מי יכול לעמוד כנגד מיליוני צוררי ישראל העומדים עלינו לכלותינו, הלא רק הקב"ה הוא שמצילנו מידם, ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים.

"וענית" - מלשון עני, כאדם פחות שקיבל טובה גדולה ממלך, שמעני עצמו לפניו בלב נשבר, כמו כן הוא כיניע עצמו לפני ה'."

להסתיים באסונות כבדים פי כמה וכמה. מה עלינו לעשות? להרכין ראש ולומר בהכנעה: "תודה רבה אדוני המלך. אינני ראוי וכדאי לקבל מתנות כל כך גדולות מידך".

נמצאים ימים ספורים לפני ראש השנה. חז"ל (ראש השנה טז ע"ב) אמרו: "כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה". עלינו לזכור את חסדי ה' יתברך, לעמוד כדלים וכרשים, ולבקש את המשך חסדי המלך.

הרגשתנו אינה צריכה להיות: 'אם

טיסה מספר 001 - על כנפי נשרים לבית המקדש

לאחר מכן נאמר שקיבלו את ארץ ישראל.

לכאורה היו הדברים צריכים להאמר בסדר הפוך, שהרי בתחילה קיבלו ישראל את הארץ, ורק לאחר מכן באו לבית המקדש?

ניתן לבאר זאת על פי מה שכתב

וַיְבָאנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת (דברים כו, ט).

מבאר רש"י על פי חז"ל: "אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה - זה בית המקדש, וַיִּתֶּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ - כמשמעו".

הרי שבתחילה הוזכר בפסוק שבני ישראל באו אל בית המקדש. רק

ישראל. לפיכך נאמר: "וַיִּבְאֲנוּ אֶל
הַמָּקוֹם הַזֶּה" ורק אחר כך "וַיִּתֶּן לָנוּ
אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת".

והנה על עצם דברי התרגום יהונתן,
שהקב"ה הביא את עם ישראל למקום
המקדש, ואחר שהקריבו את קורבן
הפסח החזירים למצרים, יש לתמוה:
אם כבר הביאם לארץ ישראל בכאלו
נסים ונפלאות גדולים, שישאירם
שם, בארץ הקודש. לשם מה הוצרך
להחזירם למצרים ואחר כך להוציאם
ממצרים, לקרוע להם את הים
ולהוליכם במדבר ארבעים שנה?

אלא, ידע הקב"ה, שלא די להם
לישראל מה שראו את נס הבאתם
לארץ ישראל. אם לא יעברו ישראל
את הניסיונות במדבר ארבעים שנה,
אלא יגיעו ישירות לארץ ישראל - לא

התרגום יהונתן בן עוזיאל על הפסוק
(שמות יט, ד): "וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כְּנָפֵי
נְשָׁרִים וְאָבָא אֶתְכֶם אֵלָי" - "וּטְעַנִּית
יִתְכוֹן עַל עַנְנָיו הִי כָּעַל גְּדָפֵי נְשָׁרִין מִן
פִּילֹסִין וְאוֹבִילִית יִתְכוֹן לְאַתֵּר בֵּית
מוֹקֵד־שָׂא לְמַעַבְד תַּמֵּן פֶּסְחָא".

כלומר, בליל ט"ו בניסן, כשבני ישראל
עמדו להקריב את קורבן הפסח
במצרים, נשא אותם הקב"ה על
כנפי נשרים מארץ מצרים אל מקום
המקדש בירושלים. לאחר שזבחו
ואכלו את קורבן הפסח, החזירים
הקב"ה למצרים וגאלם מהשיעבוד.

הקב"ה הוא למעלה מהזמן ולמעלה
מהמקום. בשנייה אחת יכול להעִיף
אדם ממקום אחד למשנהו ולהחזירו
למקומו.

נמצא, כי בני ישראל הגיעו למקום
המקדש עוד לפני שניתנה להם ארץ

לרפואת והצלחת

רחל רוחאם בת נרקים

ומה נאכל? הקב"ה היה מוריד מן השמים כל יום ערמות של מן. כל אחד היה לוקח הביתה עומר בדיוק ואוכל אותו. מים - היה להם את בארה של מרים, שהתחלקה לשנים - עשר מעיינות לשנים-עשר השבטים.

במדבר שורר חום נורא ביום - חמישים מעלות צלזיוס, וקור מקפאי בלילה, אבל הקב"ה היה ממזג להם את החום והקור, מיזוג אוויר בלי רעש, הם נהנו מטמפרטורה נוחה בשעות היום והלילה כאחד.

אדם הרואה את כל זאת במשך ארבעים שנה, איך לא יראה שהקב"ה קיים בעולם? איך לא יקבל עליו על מלכותו יתברך!?

יחזיקו מעמד שם, אמונתם תתפורר, והם ישובו מצרימה!

לכן, "וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעַם דְּרָךְ הַמִּדְבָּר" (שמות יג, יח) ארבעים שנה, כדי לחנכם ולהשריש בליבם את האמונה, מכוח הניסים ונפלאות שראו שם.

במדבר אין טיפת מים, אין מכולות, אין נעלים, ואין ביגוד. במקום שממה זה חיו עם ישראל ארבעים שנה, "שִׁמְלֹתָהּ לֹא בָלְתָה מֵעֲלֶיךָ" (דברים ח, ד), אותה שמלה, אותה בגד היה גודל איתם, וענני הכבוד היו מגהצים ומתקנים את הבגדים.

"וַיִּרְגְּלֶהָ לֹא בַצָּקָה" (שם) - אדם היה הולך באותן נעלים במשך עשרות שנים, ללא צורך בתיקונים.

להלך אחר מידותיו של הקב"ה

כד:

"וְלָלַכְתָּ בְּדַרְכָיו" - אלו הנהגות ומעשים שאינם כתובים בתורה בפרוש, אף על פי כן, כשיראו שאלו

את ה' הַאֲמַרְתָּ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹקִים וְלָלַכְתָּ בְּדַרְכָיו וְלִשְׁמֹר חֻקָיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ (דברים כו, י).

ה"אור החיים" הקדוש פירש פסוק זה

מצוותיה - אינו נפטר ממצוות תלמוד תורה.

תלמוד תורה היא מצוה בפני עצמה, ומצוותה יומם ולילה, כמו שנאמר (יהושע א, ח) 'וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה'. וכך מסופר בגמרא (מנחות צט ע"ב): "שאל בן דמה בן אחותו של רבי ישמעאל את רבי ישמעאל: כגון אני, שלמדתי כל התורה כולה, מהו ללמוד חוכמת יוונית? קרא עליו המקרא הזה: 'לֹא יִמּוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה', צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמד בה חוכמת יוונית". כיון שאין לך שעה שהיא לא יום ולא לילה, נמצא שבמשך כל היום והלילה חלה מצות תלמוד תורה.

מצות תלמוד תורה היא תמידית, ואין האדם נפטר ממנה עד יום מותו. כך אמרו חז"ל (שבת פג ע"ב): "לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה, שנאמר (במדבר יט, יד) 'זאת התורה אֲתָם כִּי יָמוּת בְּאֶהָל' - אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה". וכן פסק הרמב"ם

הם דרכי ה' - אף הם ילכו בדרכי ה' ויעשו אותם. וכך דרשו חז"ל (סוטה יד ע"א): "מאי דכתיב: 'אַחֲרַי ה' אֲלֹקֵיכֶם תֵּלְכוּ', וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכניה? ... אלא להלך אחר מידותיו של הקב"ה, מה הוא מלביש ערומים - אף אתה הלבש ערומים, הקב"ה ביקר חולים - אף אתה בקר חולים, הקב"ה ניחם אבלים - אף אתה ניחם אבלים, הקב"ה קבר מתים - אף אתה קבור מתים".

"חֻקָּיו" - אלו הן המצוות שאין בהן טעם. "וּמִצְוֹתָיו" - אלו הן מצוות שאף השכל מסכים להן. "וּמִשְׁפָּטָיו" - אלו הם דיני חושן משפט שבין אדם לחברו. "וְלִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ" - זה תלמוד תורה.

מדוע את הציווי על תלמוד תורה השאיר לסוף?

להשמיענו - אומר ה"אור החיים" הקדוש - שלעולם אין האדם יכול לומר שהוא סיים והשלים את לימוד התורה, ומעתה הוא נפטר מתלמוד תורה. גם אם השיג אדם את כל ידיעות התורה, למד את הלכותיה וקיים את

וּמְשַׁפְּטֵי וְלִשְׁמַע בְּקִלּוֹ", כלומר, גם לאחר שהאדם הלך בדרכי ה' וקיים את כל מצוותיו, לעולם אינו נפטר מחובת תלמוד תורה, כי זו מצוה בפני עצמה.

(הלכות תלמוד תורה א, י): "עד אימתי חייב לתלמוד תורה, עד יום מותו, שנאמר: 'וּפְנֵי יְסוּרוּ מְלַבְבָהּ פֶּלַי יְמֵי חַיָּיהָ'". דבר זה נרמז כאן בפסוק: "וְלִלְכֶת בְּדַרְכֵי וְלִשְׁמֹר חֻקֵּי וּמִצְוֹתַי

כי אמרתי עולם חסד יבנה

מעוניין בשידוך, אולם בשלב כלשהו משך הצד השני את ידיו מהעניין, והם השיבו בשלילה. החתן ומשפחתו לא אמרו נואש, וכעת מבקש הוא עצה - מה יוכל לעשות כדי להחזיר את השידוך, לפחות לבדיקה חוזרת?

"באיזו משפחה מדובר?" שאל הרב שך. אב החתן נקב בשם המשפחה, שהתגוררה בירושלים, ולא העלה על דעתו לשם מה מתעניין הרב שך בשם. מאוחר יותר התברר שהרב שך, ראש ישיבת פוניבז', על אף גילו המופלג, יצא לדרך מבני ברק לירושלים - דרך שבימים ההם ארכה זמן רב.

כשהגיע לירושלים, שם פעמיו לאותה

וְלִלְכֶת בְּדַרְכֵי (דברים כו, יז).

דרשו רבותינו (פסיקתא) מה הוא גומל חסדים - אף אתה גמול חסדים.

על כל יהודי מוטל להקדיש לפחות חלק מזמנו, כוחו וממונו לגמילות חסדים, ואכן, אצל גדולי ישראל מצאנו הנהגות מופלאות בעניין זה.

מסירות הנפש של מרן רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל לחסד, היתה מן המפורסמות.

פעם נכנס אליו יהודי, וסיפר שלבנו הוצעה הצעת שידוך מסוימת. ההצעה נראתה מאוד לצד החתן. בתחילה נראה היה שגם צד הכלה

לחסד מיידו. מה יעשה? האם יהיה עליו לוותר על מעשה החסד היומי? בעודו עסוק בצערו, נשמעו לפתע נקישות על הדלת. רבי חיים מיהר לפתוח, ומצא על מפתנו בחור אחד מן הישיבה. "כבוד הרב", אמר הבחור. "האם יכול אני לקבל דבר מה לאכול? וכוס שתייה?"

"בוודאי!" האיר אליו רבי חיים את פניו, והכניסו לביתו בהתרגשות. הוא הגיש לבחור מאכל ומשקה והודה לקב"ה על החסד שזימן לידו גם היום. למחרת, אחרי תפילת שחרית, ניגש רבי חיים לאותו בחור והודה לו בחום על ההזדמנות שהעניק לו לגמול עמו חסד, אולם הבחור כלל לא הבין במה מדבר: "אני הייתי אצל הרב? אתמול בלילה? אולי הרב מחליף אותי עם מישהו אחר?"

התפעם רבי חיים: "מזן השמים שלחו אלי שליח בדמותך כדי לזכות במצות חסד!"

כך מסייעים לדבק במצוה, ומוליכין את האדם בדרך שבה הוא חפץ לילך.

משפחה, נקש על הדלת וביקש לדבר עם ההורים. "ראו נא", אמר להם. "שמעתי כי הוצעה לכם הצעת שידוך עם פלוני, ורציתי לידע אתכם כי מדובר בבחור יקר, עידית שבעידיית, אשר עדיו לגאון ולתפארת!"

ואם הרב שך בכבודו ובעצמו אומר - למי נותר ספק? השידוך קם והיה!

מי שמשתדל להתחסד עם הבריות, מן השמים מסייעים לו, בדומה לאברהם אבינו שהקב"ה שלח לו מלאכים כדי שיוכל להכניס אורחים.

מסופר על רבי חיים מזולז'ין זצ"ל, שקיבל על עצמו שבכל יום יגמול חסד עם יהודי. בכל ערב היה בודק שאכן, באותו יום עשה לפחות מעשה חסד אחד.

והנה, ערב אחד שב רבי חיים לביתו בשעה מאוחרת, סקר במוחו את יומו הגדוש, ומצא שעדיין לא זכה להיטיב עם יהודי באופן אישי. צערו היה גדול: השעה מאוחרת מאוד, וכבר קשה למצוא אנשים מזדמנים הזקוקים

נצור לשונך מרע

ישנם דברים נוספים התלויים בלשון. כשהאדם מתפאר בדברי שקר ובא לידי גאווה, חנופה ושקרים וכן ברכות לבטלה ומתכבד בקלון חברו שאין לו חלק בעולם הבא, כשחושב: 'אני יודע יותר טוב ממנו'. והכל תלוי בלשון, היא המפתח של כל בית הגנוזים של העולם. שמור עליה היטב, ואל תבזבז אותה לריק!

מובא בספר "התרגשות הלב": לכל אדם ואדם מוקצב סכום המילים שיצאו מפיו במשך שנות חייו. כשהוא גומר את הקצבה - או שהוא מת או משתתק פתאום.

הייתי בחו"ל לפני כמה שנים אצל מיליארדר גדול, אדם יקר מאוד שהתגורר בוילה הגדולה ביותר באזור מגוריו, מלכים ושרים היו מרכינים את ראשם לפניו. והנה יום אחד לפתע אחזו שיתוק, וכל היום היה צועק צעקות איזמות, אך לדבר - לא הצליח! ביתו הפך למעין בית חולים,

אָרוֹר מִכָּה רַעְהוּ בְּפִתְרָה (דברים כו, כד). פירש רש"י: "מִכָּה רַעְהוּ בְּפִתְרָה - על לשון הרע הוא אומר".

דוד המלך ע"ה אומר בתהלים (לד, יג-יד): "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרָאוֹת טוֹב" - מי שרוצה "לְרָאוֹת טוֹב", ליהנות ממנעמי העולם הזה, ולא רק בעולם הבא, מה יעשה?

"נִצֹּר לְשׁוֹנְךָ מִרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה" (תהלים לד, יד) - יראה לשמור את לשונו, לא לדבר לשון הרע ודברי גנאי על הזולת, כי רוב הנזיקין והנזקים שבעולם נובעים מדיבורי הלשון. כל הקטטות והמריבות, נזקי שכנים, נזקי עבודה ויחסי משפחה וחברים - אם יתבונן האדם, יראה שהכל תלוי בלשון. כמה בעיות וצרות ניתן לחסוך בשמירת הלשון.

אדם שיש לו טבעת יהלום, כמה נזהר הוא ונשמר שלא לאבדה. הלשון היא הדבר היקר ביותר שיש לאדם בחייו, ועליו לשמור עליה מכל משמר.

יקר מהן. אחרי שנגמרות המילים - שוב לא יועיל לאדם כל הון שבעולם. נחשוב הרבה מאוד לפני שנדבר, אם כדאי לדבר, כי המילים יקרות מאוד. כסף הולך וכסף בא, אבל הדיבור לעולם לא יחזור!

עם כל האביזרים. בני המשפחה היו שבורים ורצוצים, המשפחה כמעט ונהרסה, והכל מאחר ונגמרו לו המילים שהוקצבו לו משמים. לכן, נשמור על המילים, כי אין נכס

חינוך על טהרת הקודש

ברכתו של הצדיק.

אמר לו ה"חפץ חיים" ברוח קודשו: "מה ערך יש לברכה שלי לעומת הברכה העצומה שהתברכו בהר גריזים שישים ריבוא מישראל - 'בְּרוּךְ אֱשֶׁר יְקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה'. ומנגד, מה תועיל הברכה שלי כנגד הקללה של שישים ריבוא - 'אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יְקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת'".

"דע לך", הוסיף ה"חפץ חיים" ואמר, "אדם שמכניס את בניו לתלמוד תורה, זוכה לברכת התורה 'בְּרוּךְ אֲשֶׁר יְקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה'. אבל אם לא מכניס את בניו למקום של תורה אלא

אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יְקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְעֲשׂוֹת אוֹתָם (דברים כז, כו).

ה"חפץ חיים" זצ"ל היה נודד מעיירה לעיירה, היהודים היו מתכנסים בבית הכנסת המרכזי וה"חפץ חיים" היה דורש בפניהם דרשות חיזוק בנושאי שבת, כשרות, טהרת המשפחה וכיוצא בזה. שמו התפרסם לתהילה כצדיק ובעל מופת, ובבואו לעיירתם היו היהודים עוברים לפניו ומבקשים להתברך מפיו הקדוש.

בין הבאים להתברך היה יהודי ששלח את בניו לגימנסיה. הוא, כמובן, לא סיפר זאת ל"חפץ חיים" וביקש את

שאלו מרן: "באיזה בית ספר חינכת את ילדיך?" והלה נקב בשמו של בית ספר שחינכו בו לחיים ללא דת וללא דין. המורים בעצמם לא שמרו שבת, והיו רחוקים מן התורה והמצוות, ה' ירחם.

"אם כך, מה יעשה הנער ולא יחטא?!" תמה מרן באוזניו, והוסיף ואמר: "אני הולך לומר לך דברים חריפים ביותר ומקווה שתקבלם באהבה. כשבניך יגיעו לעולם האמת - לא יכניסו אותם לגיהנם! יגידו להם: בואו וראו איך אביכם נשרף בגיהנם! הוא, כמו ידיו, גרם לכם להגיע להיכן שהגעתם, בזה ששלח אתכם ללמוד במקום שמחנך נגד ה' יתברך ונגד תורתו."

מכאן עלינו ללמוד, עד כמה חשוב לבחור לילדינו מקום לימודים המחנך על טהרת הקודש, כדי שלא תהיה עלינו, חלילה, תביעה נוראה ביום הדין.

למקום של השכלה ארוכה, הריהו מקולל בקללת 'אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת". היהודי שמע את דברי ה"חפץ חיים" ופרץ בבכי.

אמר לו ה"חפץ חיים": "הבכי לא מועיל, צריך לעשות מעשה". קיבל עליו היהודי להכניס את בניו למקום של תורה, ואז נאות ה"חפץ חיים" לברכו בכל הברכות האמורות בתורה.

מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל סיפר, כי פעם בא לפניו יהודי והחל לבכות בכי תמרורים: "אני יושב בשולחן שבת, ובאותה שעה ממש ילדי, רחמנא ליצלן, יושבים בחדר הסמוך, מעשנים ורואים טלוויזיה. מה אני יכול לעשות?".

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה